موضوع حرمت صوم عید فطر

موضوع حرمت صوم عید فطر[d1]

(27:30)

استاد: من که نگفتم علم، تمام الموضوع است. من نگفتم صرف اینکه کسی عالم شد، این علم، موضوع حرمت است. مجموعش را عرض کردم. اول ِشوالی که برای مسلمین معلوم شد،وعید المسلمین بود، آن موضوع حرمت است، نه صرف علم. مجموع ثبوت و علم است. خیلی از جاها به این صورت است. مثالی که در رسائل میگفتیم معلوم الخمریه بود. میگفتید معلوم الخمریه نجس ای حرام است. در آن جا میگفتید اگر علم پیدا کند که این خمر است ولی اشتباه کند، در اینجا میگفتید حرمت میآید؟ نه. چون در معلوم الخمریه هم دو چیز با هم موضوع را درست میکرد. هم خمر بودن و هم علم به آن.

شاگرد: اگر جمع زیادی به یقین برسند ولی اشتباه کنند، این بیش از تجری است؟ یعنی صرفاً ً تجری است یا نه؟ یعنی میخواهم بگویم که ما یک واقعی را تصور کردهایم و بعد میگوییم تجری است. و الا اگر ثبوتی نباشد و مجموعش نباشد، چرا به آن تجری میگوییم؟

استاد: تجری این است که موضوع یک حکمی محقق نیست، او خیالش میرسد که محقق است وخلاف میکند. این تجری میشود. در مانحن فیه موضوع را تعیین کنیم و بگوییم او خیالش میرسد که محقق است. مثالً ً خودش علم دارد که امروز روز اول شوال است، باز نیت میکند. الآن این کار حرام انجام داده یا نداده؟ چون اول شوال نبوده و او علم پیدا کرده، تخیل تحقق موضوع دارد. نه اینکه واقعاً ً موضوع محقق شده.

شاگرد۲: وجدانا تجری کرده ولی طبق مبنای حضرت عالی تجری هم نکرده. چون موضوع آنی بوده که طبیعت هم بوده باشد. اصالً ً تجری اینجا چطور تصویر میشه؟

استاد: تجری به این است که عامل، تخیل تحقق موضوع بکند.

شاگرد۲: اصالً ً موضوع را بلد نبوده و فکر میکرده موضوع، طبیعت است.

استاد: بله؛ یعنی عامل میگوید: برای من حرام است و انجام هم میدهد، ولی واقعاً ً آن چه که موضوع است – هرچه باشد- محقق نیست.

شاگرد۲: طبق این مبنا ممکن است ما یک سالی داشته باشیم که اصالً روز اول عید ندانسته باشیم. فرض کنید همه اشتباه فهمیده‌اند و بعد از اینکه منقضی شد متوجه شدند که اشتباه فهمیده‌اند. چون طبیعتِ روز اوّلی که علم داشته باشند محقق نشده بود.

استاد: نه، حرمت را نداریم. اول شوال را که داریم. من که نمی‌گویم اول شوال ثبوتی نیست. می‌گویم: شارع حرمت را برای اول شوال ثبوتی قرار نداده است، بلکه برای اول شوالی که مسلمانان عید می‌گیرند قرار داده. این عرض من بود. نه اینکه بگویم اگر اول شوال را نفهمیدند دیگر عید نداریم. بلکه ثبوتا اول شوال عید است، چون اول ماه شوال است و عید است. اما چون مسلمانان عید نگرفته اند حرمت صوم نیست. حرمت صوم خیلی تفاوت دارد با اول ماه شوال بودن و آثارش.

[d1]??? ????? ????? ???? ????

بازبینی #1
ایجاد شده 5 فوریه 2026 13:59:14 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 فوریه 2026 14:01:10 توسط ... .